

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
នាយកដ្ឋាន ផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល
គម្រោងវិនិយោគសកម្មភ្នំពេញ-សហគមន៍អឺរ៉ុប (SLPP)

ការពិនិត្យ និងការព្យាបាលជំងឺគោក្របី

វិច្ឆិកា ២០០៩
គបត្ថប្បដោយ:

សហគមន៍អឺរ៉ុប

ក្រសួងកសិកម្ម
 រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

អង្គការស្បៀង និងកសិកម្ម
 នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម

ទំព័រ

៧

សេចក្តីផ្តើម

៩

ជំពូក ១ : ការពិនិត្យ និងការព្យាបាលជំងឺ

១១

ក. ការពិនិត្យទូទៅផ្នែកខាងក្រៅ

១១

១. ការពិនិត្យស្ថានភាពដងខ្នង

១១

២. ការពិនិត្យលើស្បែកសត្វ

១២

៣. ការពិនិត្យការឈរ និងចលនារបស់សត្វ

១៣

៤. ការពិនិត្យការដកដង្ហើម

១៤

៥. ការពិនិត្យការរំលាយអាហារ

១៥

៦. ការពិនិត្យទឹកនោម

១៨

ខ. ការពិនិត្យរោគសញ្ញាជាក់លាក់

១៨

១. ការវាស់ស្ទង់សីតុណ្ហភាព

១៨

២. ការពិនិត្យស្បែក

១៩

៣. ការពិនិត្យភ្នែក

២០

៤. ការពិនិត្យមាត់

២២

៥. ការពិនិត្យការហើម

២៣

៦. ការពិនិត្យផ្លូវដង្ហើម

២៤

៧. ការពិនិត្យផ្លូវរំលាយអាហារ

២៦

៨. ការពិនិត្យចលនាដើរ

២៨

៩. ការពិនិត្យប្រដាប់បន្តពូជ

២៩

១០. ការពិនិត្យដោះ

៣១

ជំពូក ២ : បញ្ហា រោគសញ្ញា ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងការព្យាបាលជំងឺ

៣៣

ក. ការងាប់ភ្លាមៗ

៣៣

១. ងាប់ដោយរន្ធដុំ

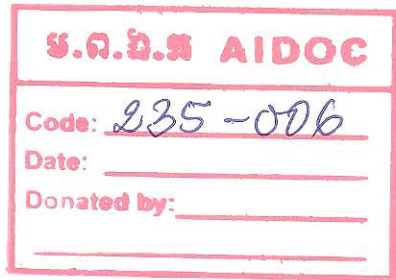
៣៣

២. ជំងឺឈាមខ្មៅ (អង់ត្រាក់)

៣៤

៣. ជំងឺបួសខ្យល់

៣៥

៤.	ជំងឺសារទឹក	៣៧
៥.	ការពុល	៣៩
៦.	ពស់ចឹក	៤០
ខ.	ភាពខ្សោយ និងការបាត់បង់ការឃ្នានចំណី	៤១
១.	គ្រុនក្តៅ	៤១
២.	ជំងឺឆ្លង	៤២
៣.	បរាសិត	៤៦
៤.	ការខ្វះសារធាតុចិញ្ចឹម	៥២
គ.	បញ្ហាលើស្បែក	៥៨
១.	បរាសិត	៥៨
២.	ការបាត់បង់ជាតិពណ៌សំបូរ	៥៩
៣.	ការជ្រុះរោម	៦០
៤.	ក្រមី	៦០
៥.	ដំបៅ	៦១
៦.	ប្លស្យូ	៦១
ឃ.	បញ្ហាលើភ្នែក	៦២
១.	ការរលាកភ្នែកស្ទើងភ្នែក	៦២
២.	កែវភ្នែកពណ៌ផ្កាឈូក	៦៣
៣.	ការផ្លាស់ប្តូរពណ៌ភ្នែកស្ទើងភ្នែក	៦៤
៤.	ភ្នែកខ្វាក់	៦៦
ង.	បញ្ហាដុំពក	៦៦
១.	ប្លូស	៦៦
២.	ការកកឈាម (ការហើម)	៦៧
៣.	ដុំពករឹង	៦៨
៤.	ការហើម	៦៩
៥.	ក្លិន	៧០
ច.	ជំងឺលើផ្លូវដង្ហើម	៧០
១.	ក្អក	៧១
២.	ការហូរសំបោរ	៧៣

៣.	កណ្តាល	៧៥
៤.	ពិបាកដកដង្ហើម	៧៥
ឆ.	បញ្ហាលើផ្លូវវិលាយអាហារ	៧៨
១.	ការមិនស្តីចំណី	៧៨
២.	ការហូរទឹកមាត់	៧៩
៣.	ជំងឺរាក	៨៣
៤.	ហើមពោះ	៨៧
៥.	ការក្អៀន	៨៩
៦.	ការខូចថ្លើម	៩០
ជ.	បញ្ហា និងជំងឺលើការបន្តពូជ	៩១
១.	បញ្ហាមិនរកឈ្មោល	៩២
២.	ការរកឈ្មោលឡើងវិញ	៩៣
៣.	ការហូរខ្លុះតាមប្រដាប់បន្តពូជ	៩៤
៤.	ការរលូត	៩៥
៥.	បញ្ហាលំបាកកើតកូន	៩៧
៦.	បញ្ហាសុកឆ្នាក់មិនអស់	១០០
៧.	ស្បូនស្រុត	១០០
ឈ.	ជំងឺលាសដោះ	១០១
ញ.	បញ្ហា និងជំងឺលើជើង	១០៣
១.	ពិការ	១០៣
២.	ខ្លិន	១០៨
ដំបូក ៣ : ការគ្រប់គ្រង និងចាក់ថ្នាំឱ្យបានត្រឹមត្រូវ	១១១	
១.	សាឡាង	១១១
២.	ការចាក់ថ្នាំ	១១២

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

គម្រោងចិញ្ចឹមសត្វកម្ពុជា-សហគមន៍អឺរ៉ុប (SLPP) សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅជូនចំពោះ:

- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ សហគមន៍អឺរ៉ុប (EU) និងនាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល ចំពោះការគាំទ្រជាថវិកា សំភារៈ ស្មារតី និងបច្ចេកទេស ដើម្បីឱ្យស្បៀរភៅនេះលេចចេញជារូបរាងឡើង ។

- ថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងជាពិសេស ឯកឧត្តមបណ្ឌិត **ប័ន្ទ សារុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងសហការីដែលជួយផ្តួចផ្តើម និងជ្រោមជ្រែងអស់ពីចិត្តពិច្ចើម ដើម្បីឱ្យគម្រោងចិញ្ចឹមសត្វកម្ពុជា-សហគមន៍អឺរ៉ុប (SLPP) ដំណើរការបានល្អតាំងពីចាប់ផ្តើមរហូតដល់ពេលនេះ ជាពិសេសអាចឱ្យគម្រោងអនុវត្តសកម្មភាពមួយចំនួនបានតាមរយៈ Contribution Agreement ជាមួយអង្គការស្បៀង និងកសិកម្មនៃសហប្រជាជាតិ (FAO) ។

- គណៈកម្មាធិការដឹកនាំគម្រោងចិញ្ចឹមសត្វកម្ពុជា-សហគមន៍អឺរ៉ុប (SLPP) ទាំងអស់ដែលបានជួយតំរង់ទិស និងការណែនាំល្អៗរហូតមកដល់ពេលនេះ ។

- មន្ត្រីសំរបស់រូលគម្រោង មកពីនាយកដ្ឋាន និងការិយាល័យផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាលខេត្តគោលដៅទាំង៤នៃគម្រោង មន្ត្រីពាក់ព័ន្ធនានា និងក្រុមជំនួយការបច្ចេកទេសនៃគម្រោងចិញ្ចឹមសត្វកម្ពុជាសហគមន៍អឺរ៉ុប (SLPP) ទាំងអស់ ដែលបានចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃ ផ្តល់ជាគំនិតបច្ចេកទេស និងការប្រឹងប្រែងនានា ។

- លោក **Yves Froehlich** ជាអ្នកសំរបស់រូលសកម្មភាព និង សហការីមកពីអង្គការស្បៀង និងកសិកម្មនៃសហប្រជាជាតិ (FAO) ដែលបានចូលរួមក្នុងការរៀបចំខ្លឹមសារ និង ផ្តល់នូវរូបថតសំរាប់ការផលិតស្បៀរភៅនេះ អោយលេចចេញជារូបរាងឡើង និង សហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាពគម្រោង ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៩
នាយកគម្រោង

បណ្ឌិត ទូ វណិកា

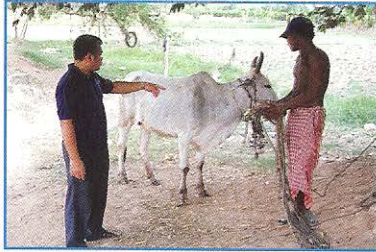
សេចក្តីផ្តើម

ការចិញ្ចឹមគោនៅប្រទេសកម្ពុជា ដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការលើកកម្ពស់ជីវភាពរបស់កសិករ ដោយផ្តល់ជាកំលាំងអូសទាញសម្រាប់ធ្វើស្រែចំការ និងការងារផ្សេងៗ ផ្តល់ជាសាច់ជាប្រភពប្រូតេអ៊ីនសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពគ្រួសារ និងសង្គម និងការនាំចេញ និង ប្រាក់ចំណូលជួយផ្គត់ផ្គង់ដល់ការខ្វះខាត ហើយម្យ៉ាងវិញទៀតគោជាទ្រព្យសម្បត្តិដ៏មានតម្លៃរបស់ប្រជាជនកសិករ ដូច្នេះការថែទាំសុខភាព និងការផ្តល់ចំណីមានសារៈសំខាន់ណាស់។ ក្រោមការឧបត្ថម្ភជំនួយឥតសំណងរបស់សហគមន៍អឺរ៉ុប (EU) និងការគាំទ្ររបស់ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក៏ដូចជានាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល គម្រោងចិញ្ចឹមសត្វកម្ពុជា-សហគមន៍អឺរ៉ុប (SLPP) សហការជាមួយអង្គការស្បៀង និងកសិកម្មនៃសហប្រជាជាតិ (FAO) និងអ្នកជំនាញផ្សេងៗទៀត ក្នុងវិស័យផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល បានរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលបំប៉នភ្នាក់ងារសុខភាពសត្វ ភូមិ (VAHW) ប្រមាណ១១៥០នាក់លើម៉ូឌុលចំនួន ១៩ ប្រកបដោយជោគជ័យ នៅបណ្តាខេត្តគោលដៅទាំង៤ របស់គម្រោង គឺខេត្តតាកែវ កំពង់ឆ្នាំង កំពង់ស្ពឺ និងពោធិ៍សាត់ ដែលក្នុងនោះមានម៉ូឌុលស្តីអំពីជំងឺ និងការចិញ្ចឹមគោត្រូវបានបញ្ចូលផងដែរ។ ឆ្លងតាមបទពិសោធន៍នៃការបង្រៀន ការអនុវត្តនៅតាមជនបទ និងការកែលំអពីផ្នែកពាក់ព័ន្ធនានា គម្រោងបានផ្តួចផ្តើមបោះពុម្ពសៀវភៅ “**ការពិនិត្យ និងការព្យាបាល ជំងឺគោភូមិ**” នេះឡើងដើម្បីជាផលប្រយោជន៍ដល់ភ្នាក់ងារសុខភាពសត្វភូមិ ភ្នាក់ងារផ្តល់សេវាកម្មបសុពេទ្យនានា និងកសិករចិញ្ចឹមសត្វ ក្នុងការកសាងសមត្ថភាព និងផ្តល់សេវាកម្មអោយកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ជាពិសេសទៅដល់ប្រជាជនកសិករនៅតាមបណ្តាខេត្តគោលដៅទាំង ៤ នៃគម្រោង គឺខេត្តតាកែវ កំពង់ស្ពឺ កំពង់ឆ្នាំង និង ពោធិ៍សាត់។ គម្រោងចិញ្ចឹមសត្វកម្ពុជា-សហគមន៍អឺរ៉ុបមានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយ នឹងទទួលបានការកែលំអ និងគំនិតយោបល់ពីគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានដើម្បីឱ្យសៀវភៅនេះកាន់តែប្រសើរឡើងដើម្បីជាផលប្រយោជន៍ដល់មាតុភូមិយើង។

ជំពូក ១

ការពិនិត្យ និងការព្យាបាលជំងឺ

ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យជំងឺត្រឹមត្រូវមានសារៈសំខាន់ណាស់ដើម្បីឱ្យការព្យាបាលមានប្រសិទ្ធភាព។ ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យត្រឹមត្រូវទាមទារការពិនិត្យសត្វអោយបានស្អិតស្អាត និង គ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។ នៅពេលសត្វឈឺ ជាជំហានដំបូងយើងត្រូវសាកសួរកសិករ អំពីរោគសញ្ញាជំងឺដែលគាត់បានឃើញ។

រូបភាពទី ១: យើងដាច់ខាតត្រូវសាកសួរកសិករ មុននឹងធ្វើការពិនិត្យគោក្របី

ជាធម្មតា កសិករព្យាយាមព្យាបាលគោក្របីរបស់ដោយខ្លួនឯង ដោយប្រើប្រាស់ថ្នាំបូរាណ ឬថ្នាំដែលគាត់ទិញពីកន្លែងលក់ថ្នាំសត្វ។ ការប្រើប្រាស់ថ្នាំខុសអាចធ្វើឱ្យបាត់បង់ ឬប្រែប្រួលនូវរោគសញ្ញាដំបូង ដែលជាចំណុចសំខាន់ណាស់ក្នុងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ។

ក. ការពិនិត្យទូទៅផ្នែកខាងក្រៅ

ការពិនិត្យទូទៅផ្នែកខាងក្រៅធ្វើឡើង នៅពេលយើងទៅជិតសត្វ។ យើងអាចធ្វើការអង្កេត និងអាចឃើញនូវរោគសញ្ញាគួរឱ្យកត់សម្គាល់មួយចំនួនក្នុងចំណោមពី២ ទៅ ៣ម៉ែត្រពីសត្វ។

១. ការពិនិត្យស្ថានភាពដងខ្នង

ការវាយតម្លៃស្ថានភាពដងខ្នងសត្វ អាចជួយឱ្យយើងធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យបាន។ ជាការពិត គោស្នមយើងនឹងសង្ស័យថា បណ្តាលមកពីការស៊ាំមិនគ្រប់គ្រាន់ ខ្វះវីតាមីន និងសារធាតុរ៉ែមួយចំនួន ឬអាចជាជំងឺរ៉ាំរ៉ៃ។ គោស្នមអាចងាយទទួលរងនឹងជំងឺផ្សេងៗ ហើយពិបាកនឹងជាសះស្បើយណាស់។

រូបភាពទី២: ថ្ងៃនេះមេគោអត់ស៊ីចំណីហើយពិបាកធ្វើចលនា ប៉ុន្តែវាមិនស្ថិតក្នុងស្ថានភាពធ្ងន់ធ្ងរដូចនេះក្នុងរយៈពេលយូរឡើយ